

Monialaisen yhteistyön vahvistaminen rikostaustaisten palveluiden järjestämisessä

Aikajakso: 12.10.2022 – 31.12.2023

Rikosseuraamuslaitos/ Etelä-Pohjanmaa ja Työikäisten
palvelut/aikuissosiaalityö

Päivitetty: 28.9.2023

Sote-uudistus

Etelä-Pohjanmaa
Tulevaisuuden sote-keskus

Sisällys

1. Mistä on kyse?
2. Mukana olevat toimijat
3. Lähtötilanne, tarve ja tavoite
4. Toimintamallin lyhyt kuvaus ja mahdollisen prosessin kuvaus
5. Mitä asioita on kokeiltu
6. Arviointi ja kokeilussa opittua
 - Kokemukset toimintamallista (asiakkaat ja ammattilaiset)
 - Mitattavat asiat
 - Muu arviointi
7. Millaisin edellytyksin toimintamallia on kokeiltu? Raamit ja mahdolliset rajaukset
8. Jatkokehittäminen ja juurruttaminen
9. Mallin mahdollinen laajentaminen koko hyvinvointialueelle
10. Linkit ja yhteystiedot

1. Mistä on kyse ? Toimintamallin esittely

- Tavoitteena kuvata yhteisasiakkuus prosessi
- Toimintamallissa on kuvattu monialainen yhteistyö rikostaustaisen henkilön palvelujen järjestämiseksi, rikosseuraamuslaitoksen ja hyvinvointialueen aikuissosiaalityön kanssa. Tavoitteena on varmistaa asiakkaan palveluiden jatkumo ja sovittaa asiakassuunnitelmat yhteen.

2. Mukana olevat toimijat

Pohjanmaan ja Keski-Suomen rikosseuraamuskeskus:

Tuula Tarvainen, johtaja, tuula.tarvainen@om.fi

Rikosseuraamuslaitos / Pohjanmaan yhdyskuntaseuraamustoimisto

- Teresa Alanko ma.apulaisjohtaja, teresa.alanko@om.fi
- Eija Kamppila, rikosseuraamuslaitos, eija.kamppila@om.fi

Etelä Pohjanmaan hyvinvointialueen työikäisten palvelut, aikuissosiaalityö:

Riitta Suojanen, vastuuyksikköjohtaja, aikuissosiaalityö ja -ohjaus, riitta.suojanen@hyvaep.fi

Alueelta koottu nimetty työryhmä aikuissosiaalityön ja päihdetyöntekijöiden edustajista

Anneli Riski, kehittämissuunnittelija, Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystyöskeskushanke,

anneli.riski@hyvaep.fi

Etelä-Pohjanmaan
hyvinvointialue

3. Lähtötilanne, tarve ja tavoitteet

Lähtötilanne ja tarve

- Risen ja aikuissosiaalityön yhteiset asiakkaat pääsevät tarvitsemiensa palvelujen piiriin ja saavat palveluja mahdollisimman oikea-aikaisesti.
- Vapautuva vanki löytää paikkansa yhteiskunnassa.
- Asiakasprosessien parempi hallinta ja ennakointi, silloin kun asiakassuunnitelmat on laadittu yhdessä ja samaan tavoitteen suuntaan työskentely toteutuu käytännössä varmemmin.
- Päällekkäisen työn tekeminen vähenee organisaatioiden kesken saman asiakkaan kohdalla yhteisen asiakassuunnitelman myötä.
- Yhteistyön lisääminen mahdollistaa asiakkaan suunnitelmien toteutumisen käytännössä.

Tavoitteet

- Toimivien palveluketjujen ja kokonaisuuksien rakentaminen vankien kotikuntien/hyvinvointialueiden kanssa
- Yhteistyössä toteutettu palvelutarpeiden arvioinnin lisääminen
- Rangaistusajan suunnitelmien yhteensovittaminen ja yhdensuuntaisuuden lisääminen asiakkaille laadittavien asiakassuunnitelmien kanssa
- Asiakas- ja palveluohjautumisen edistäminen yksilöllisten palvelutarpeiden mukaisesti
- Painopisteen siirto: Yhteistyön käynnistäminen risen ja sidosryhmien välillä, kun asiakas on vasta saapumassa seuraamusjärjestelmän piiriin
 - Keskeistä monialaisesti toteutettu, yksilöllinen suunnittelu ja palvelupolkujen räätälöinti
 - Risen palvelujen hyödyntäminen osana asiakkaan kuntoutuspolkua mm. päihdetyö, työllistymistä tukevat sisällöt vankeusaikana
- Yhteinen ammatillinen kouluttautuminen yhteistyötahojen välillä – yhteisiä työmenetelmiä, palvelusisältöjen ja -toimijoiden molemminpuolinen tuntemus

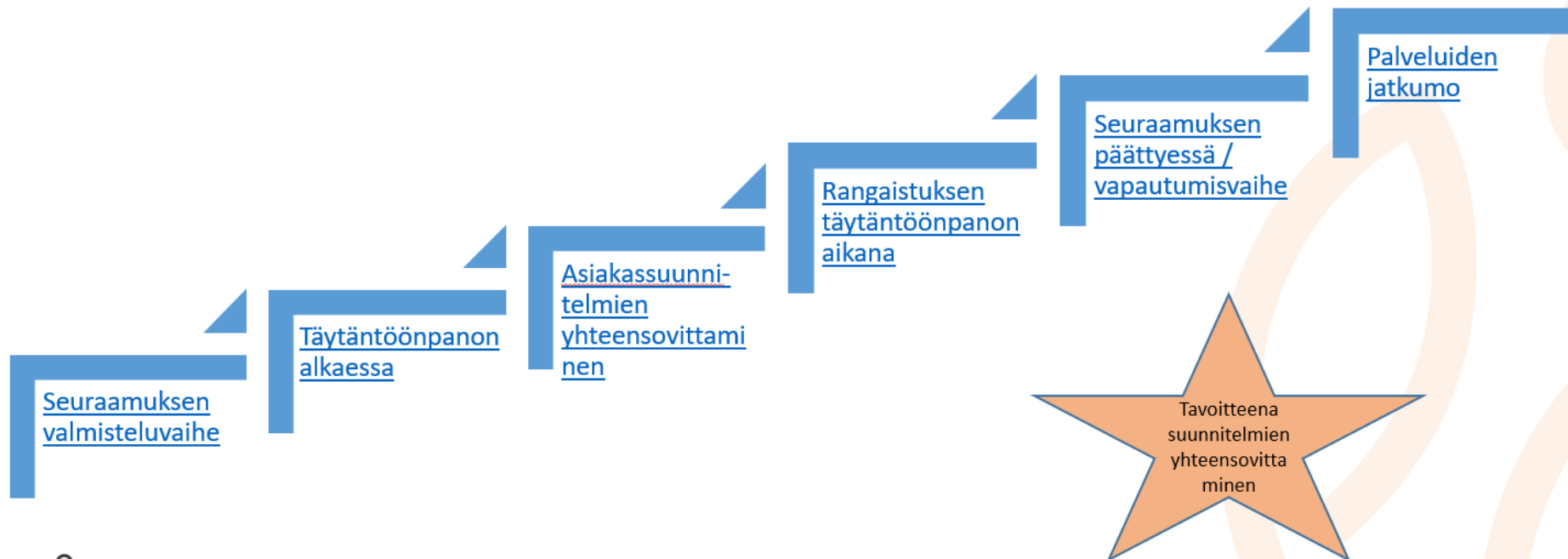

4. Toimintamallin lyhyt kuvaus

Löytyy kokonaisuudessaan
[Monialaisen yhteistyön vahvistaminen rikostaustaisten palveluiden järjestämisessä](#) | Innokylä (innokyla.fi)

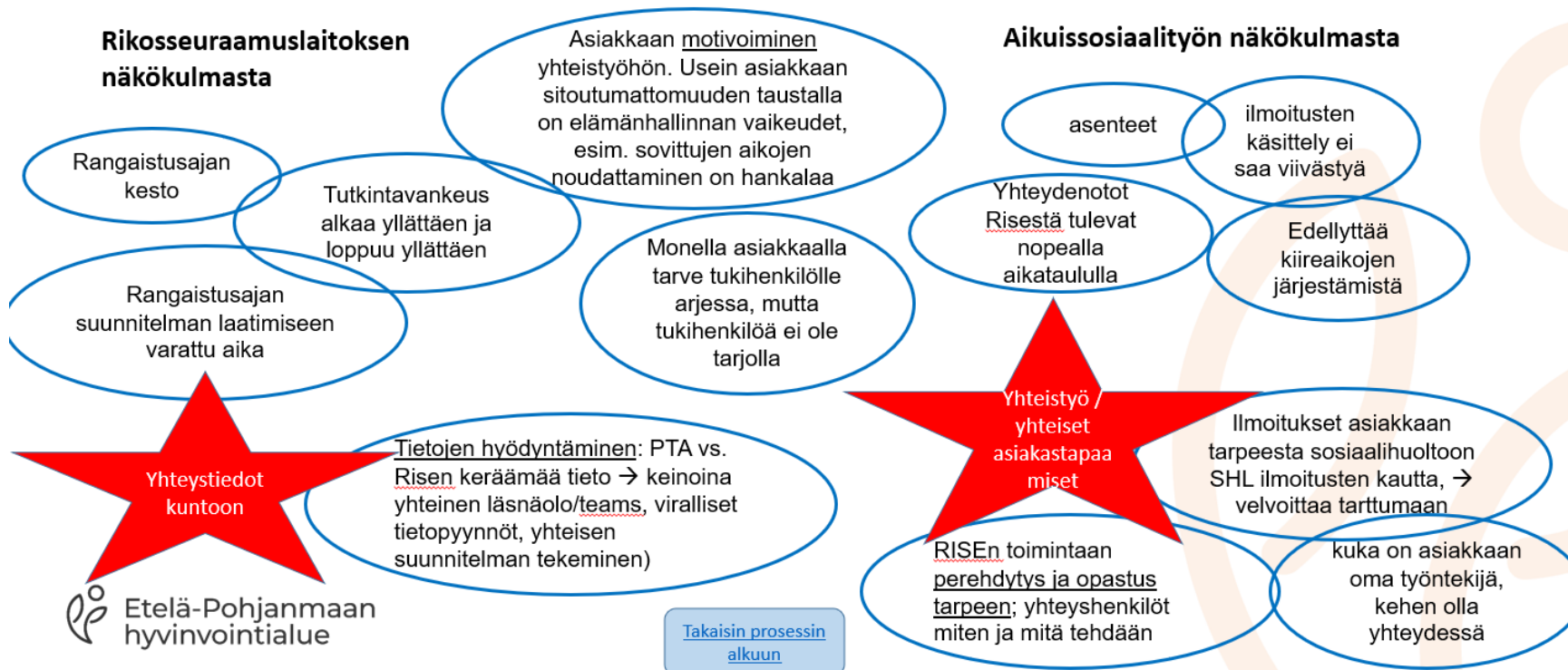
Monialaisen yhteistyön vahvistaminen rikostaustaisten palveluiden järjestämisessä

5. Mitä asioita on kokeiltu?

- Ohjauspyörä – ohjelma
- Asiakascase laaditun prosessin mukaisesti meneillään Rise+HVA työpareilla – asiakaskokemuksia on saatu kerättyä, mutta systemaattinen prosessin käyttöönotto vaatii vielä aikaa.
- Asiakassuunnitelmien yhteensovittamiseen liittyvien asioiden huomioon ottamista käytännön työssä

Asiakassuunnitelmien yhteensovittaminen – Mitä tulee ottaa huomioon

6. Arviointi ja kokeilussa opittua

Kokemukset toimintamallista

Asiakkaiden kokemukset / syksy 2023

Asiakkaan yhteistapaamiset, jotka hyväksytyt valvontatapaamiseksi on motivoinut asiakasta osallistumaan ja tehostanut työskentelyä asiakassuunnitelmien yhteensovittamiseksi, kaikkien osallistujien näkökulmasta

Mahdollistettu yhden asiointipisteen- palvelua, kun yhteistapaamiset toteutuneet

Asiakkaat saapuneet sovitusti tapaamisiin kun on verkosto/työpari tapaamisesta kyse.

Asiakkaat motivoituneet osallistumaan päihdekuntoutukseen vankeusrangaistuksen aikana, esim. sakon muuntorangaistuksessa tai muissa uusissa seuraamuksissa.

Ammattilaisten kokemukset / syksy 2023

Yhteistyö on ollut sujuvaa ja toimivaa organisaatiomuutoksista huolimatta.

Tiedonkulun turvaaminen havaittu erityisen tärkeäksi, toimijoiden vaihtuessa ettei asiakkaan prosessi katkea.

Tietoisuus eri toimijoista tärkeää mitä enemmän toimijoita on (useita työntekijöitä/organisaatio).

Asiakkaan yhteistapaamiset, jotka hyväksytyt valvontatapaamiseksi on motivoinut asiakasta ja tehostanut työskentelyä asiakassuunnitelmien yhteensovittamiseksi, kaikkien osallistujien näkökulmasta

Palveluiden yhteensovittamisen tunnistaminen helpottuu kun kokoonnutaan saman pöydän äärellä.

Tiedonkulku aina yhtä tärkeää!

Työ- ja toimintakykyä kartoitettaessa tulee usein esiin asiakkaan tarve tiiviiseen tukeen. TYKE-tiimit tärkeitä yhteistyötahoja.

Asiakkaan yhteistapaamiset on hyvä paikka motivoida ja ohjata palveluun – saavutettavuus paranee.

”Saattaen vaihtaan” – tapa, on hyvä tapa toimia palveluiden jatkumoiden varmistamiseksi.

Päihdekuntoutukseen osallistuminen (ns. R-kuntoutus) vankeusrangaistuksen aikana on toimiva.

6. Arviointi ja kokeilussa opittua

Mitattavat asiat, Muu arviointi

Oletetut plussat

- Rikosten uusimisriski pienenee, hoidon jatkuminen seuraamuksen päätyttyä yhteistyössä hvan ja palveluntuottajien kanssa (oikeusministeriön suositukset linjaamassa)
- Mahdollisesti jo vankilassa hyödynnetyt palvelut, kuten esimerkiksi päihdekuntoutus, jatkuisivat vangilla myös hänen vapauduttuaan
- Päällekkäisen työn tekeminen vähenee organisaatioiden kesken saman asiakkaan kohdalla yhteisen asiakassuunnitelman myötä. Yhteistyön lisääminen mahdollistaa asiakkaan suunnitelmien toteutumisen käytännössä.
- Yhteiset asiakkaamme pääsevät tarvitsemiensa palvelujen piiriin ja saavat palveluja mahdollisimman oikea-aikaisesti, vapautuva vanki löytää paikkansa yhteiskunnassa, asiakasprosessien parempi hallinta ja ennakointi
- Parhaimmillaan vapautuvalla vangilla on asunto, suunnitelmia koulutuksen tai työn suhteen ja suunniteltuja terveyspalveluja
- Risen palvelutarjonnan hyödyntäminen osana kuntalaisen palvelu- ja kuntoutuspolkua toteutuu. Risellä on toimivia yhteistyöprosesseja mm. päihde- ja asumispalveluiden, Kelan ja TE-palveluiden kanssa
- Samaa tavoitteen suuntaan työskentely toteutuu käytännössä varmemmin.

Kehitettävää

- Toimintamallin/prosessin perehdyttäminen työntekijöille tulee sujua ja olla kattavaa.
- Johdon tuki monialaiseen työskentelyyn tulee olla käytettävissä.
- Tiedottamista ja tiedonkulkua Risen ja hva työntekijöiden välillä tulee pitää yllä kunkin yhteisen asiakkaan kohdalla koko prosessin ajan.
- Hva aikuissosiaalityössä selvitetään erilaisiin työorientaatioihin keskittämistä (mm. rise-asiakkaiden asiakkuudet tietyille työntekijöille).
- Päihdetyöntekijät ottaa mukaan yhteisten asiakassuunnitelmien laadintaan.
- Palveluihin ja niiden jatkumoihin toivotaan parannusta hyvällä suunnittelulla ja yhteistyöllä eri tahojen välillä, resurssien lisäksi.

7. Millaisin edellytyksin toimintamallia on kokeiltu? Raamit ja mahdolliset rajaukset

Kevät 2023

Oikeusministeriön suositukset taustalla

Intressit kehittää tätä yhteistyötä sekä Risellä että aikuissosiaalityöllä – synergiaedun tavoittelu

Organisaatiouudistukset haastaa sekä edellyttää yhteistyön tiivistämiseen saman aikaisesti

Aikuissosiaalityön työntekijän perehdyttäminen Risen toimintatapoihin ja järjestelmään tulee varmistaa – mahdollinen Rise asiakkuuksien hoitamisen keskittäminen aikuissosiaalityössä edesauttaisi tätä – osaamisen vahvistaminen huomioitava

Syksy 2023

Toimintamallin käyttöönottoa on kokeiltu yksittäisten asiakkuuksien kohdalla, muutaman työparin (Rise + hva) toteuttamana aj. kevät 2023 – syksy 2023. Systemaattisena prosessina kaikkien yhteisasiakkaiden kohdalla toimintamallia ei ole saatu vielä käyttöön.

Uusien toimintamallien ja yhteistyötapojen käyttöönottoa on haastanut molempien organisaatioiden mittavat uudistukset ja sen myötä henkilöstö-, tehtävä- ja vastuujakojen muutokset.

8. Jatkokehittäminen ja juurruttaminen

Syksyn 2023 työpajassa on kuultu kokemuksia yhteistyön sujuvuudesta ja yhteisasiakkaan prosessista käytännön näkökulmasta.

Prosessikuvausta / toimintamallia ei oltu pystytty vielä systemaattisesti kokonaisuudessaan testaamaan mutta yksittäisten asiakkaiden kohdalla on toimittu prosessikuvauksen edellyttämällä tavalla. Molempien organisaatioiden uudistamiseen ja käynnistysvaiheeseen liittyvät haasteet ovat heijastuneet uusien työskentelytapojen käyttöönoton aikatauluihin.

Jatkokehittämisen tueksi sovittiin, että asiakaspalautetta kerätään Risen asiakaspalautekyselyn yhteydessä ja selvitetään onko verkostotyötä tehty ja miten asiakas on sen kokenut.

Osana Risen asiakasprosessin toiminnan ohjausta (esimiestyönä) kartoitetaan myös missä vaiheessa asiakasprosessia yhteistyö on käytännössä käynnistynyt ja miten verkostotyön tarvetta on arvioitu/onko arvioitu.

Jatkokehittämisen tueksi perustetaan vertaistreffit asiakastyötä tekeville.

Yhteistyön ja tiedonkulun varmistamiseksi jaetaan ja päivitetään säännöllisin välein yhteystiedot ja ajantasaiset palvelunumerot.

9. Mallin mahdollinen laajentaminen koko hyvinvointialueelle

Yhteistyöprosessi on laadittu koko hyvinvointialueen aikuissosiaalityön käyttöön ja sen on tarkoitus palvella kaikkien kuntien alueilla asuvia Risen asiakkaita.

10. Linkit ja yhteystiedot

[Pahimmillaan rikoskaveri hakee vankilan porteilta – entisten vankien palvelut ovat viidakko, johon toivotaan euroja ja työtä hyvinvointialueilta \(yle.fi\)](#)

[Sidosryhmäyhteistyön linjaukset Rikosseuraamuslaitos 2022.](#)

teresa.alanko@om.fi

tuula.tarvainen@om.fi

riitta.suojanen@hyvaep.fi

anneli.riski@hyvaep.fi

